

Tadqiqot **uz**

ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР МАВЗУСИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

2020

- » Ҳуқуқий тадқиқотлар
- » Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
- » Тарих саҳифаларидағи изланишлар
- » Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
- » Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
- » Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
- » Педагогика ва психология соҳаларидағи инновациялар
- » Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши
- » Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
- » Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
- » Физика-математика фанлари ютуқлари
- » Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
- » Кимё фанлари ютуқлари
- » Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
- » Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
- » Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

conferences.uz

No 21
31 октябрь

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 21-КҮП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ
2-ҚИСМ**

**МАТЕРИАЛЫ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
21-МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОЙ ДИСТАНЦИОННОЙ
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИИ НА ТЕМУ "НАУЧНО-
ПРАКТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ"
ЧАСТЬ-2**

**MATERIALS OF THE REPUBLICAN
21-MULTIDISCIPLINARY ONLINE DISTANCE
CONFERENCE ON "SCIENTIFIC AND PRACTICAL
RESEARCH IN UZBEKISTAN"
PART-2**

ТОШКЕНТ-2020

УУК 001 (062)
КБК 72я43

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" [Тошкент; 2020]

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" мавзусидаги республика 21-күп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 31 октябрь 2020 йил. - Тошкент: Tadqiqot, 2020. - 17 б.

Ушбу Республика-илмий онлайн конференция 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган вазифа - илмий изланиш ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишиланган.

Ушбу Республика илмий конференцияси таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илфор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари таҳлил қилинган конференцияси.

Масъул мухаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1.Хуқуқий тадқиқотлар йўналиши

Профессор в.б.,ю.ф.н. Юсувалиева Раҳима (Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2.Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар

Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна(Фаргона давлат университети)

3.Тарих саҳифаларидағи изланишлар

Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4.Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни

Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманганд мухандислик-қурилиш институти)

5.Давлат бошқаруви

PhD Шакирова Шоҳида Юсуповна (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги "Оила" илмий-амалий тадқиқот маркази)

6.Журналистика

Тошбоева Барнохон Одилжоновна(Андижон давлат университети)

7.Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар

Самигова Умида Хамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш худудий маркази)

8.Адабиёт

PhD Абдумажидова Дилдора Раҳматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни

Phd Воҳидова МеҳриҲасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар

Турсунназарова Эльвира Тахировна (Навоий вилоят ҳалқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

11.Жисмоний тарбия ва спорт

Усмонова Дилфузахон Иброҳимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожлантириш

Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши

Бобоҳонов Олтибод Рахмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн

Доцент Чарiev Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Мусиқа ва ҳаёт

Доцент Чарiev Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар

Доцент Нормирзаев Абдуқаюм Раҳимбердиевич (Наманган мухандислик-курилиш институти)

17.Физика-математика фанлари ютуқлари

Доцент Соҳадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманган мухандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар

Т.Ф.д., доцент Маматова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика

Жалилов Фазлиддин Содиқовиҷ, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария

Жалилов Фазлиддин Содиқовиҷ, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фанлари ютуқлари

Рахмонова Доно Қаҳхоровна (Навоий вилояти табиий фанлар методисти)

22.Биология ва экология соҳасидаги инновациялар

Йўлдошев Лазиз Толивович (Бухоро давлат университети)

23.Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари

Доцент Сувонов Боймурод Ўралович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

24.Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Phd доцент Қаҳҳоров Ўқтам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

25.География

Йўлдошев Лазиз Толивович (Бухоро давлат университети)

Тўпламга киритилган тезислардаги маълумотларнинг хаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулdir.

© Муаллифлар жамоаси

© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

ФАЛСАФА ВА ҲАЁТ СОҲАСИДАГИ ҚАРАШЛАР

1. Otayev Iskandar Ilhomovich	
MODDIY VA MA'NAVIY HAYOT	7
2. Шодиева Моҳира Пулатовна	
ОИЛАДАГИ ТАЪЛИМ-ТАРБИЯДА ҲАДИСЛАРНИНГ АҲАМИТИ.....	9
3. Ҳакимбой Саидов	
ҲАРБИЙ ХОДИМЛАР ПРОФЕССИОГРАММАСИ ЁШЛАР ОНГИДА ВАТАНПАРVARЛИК ТУЙҒУСИ АМАЛГА ОШИРИШ ОМИЛИ СИФАТИДА	11
4. Sapayev Valisher Odilbek o‘g‘li, Gaibnazarov Sardorbek Norbek o‘g‘li	
MILLIY G‘OYANI JAMIYATDAGI ROLINI O‘RGANISHNING NAZARIY JIHATLARI.....	13
5. Саидов Ҳакимбой Ғофурович	
ҲАРБИЙ ХОДИМЛАР ВАТАНПАРVARЛИК ТИМСОЛИ СИФАТИДА	15

ФАЛСАФА ВА ҲАЁТ СОҲАСИДАГИ ҚАРАШЛАР

MODDIY VA MA'NAVIY HAYOT

*Otayev Iskandar Ilxomovich
Xorazm viloyati Urganch tumani
27-sonli mumiy o'rta talim maktabi
Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari fani o'qituvchisi*

Annotatsiya. Maqolada moddiy, ma'naviy boylik tushunchalari va shaxsiy boyligini ma'naviyat rivoji uchun sarflagan shaxslar haqida malumot berilgan.

Kalit so'zlar: ma'naviyat, moddiy boylik, ma'naviy boylik, oliyjanoblik, inson.

Odamzod moddiy va ma'naviy ehtiyojlar bilan tirik. Ularni bir biridan ustun qo'yib bo'lmaydi. Moddiy intilishlar kuchayib ketsa, odamlar ma'naviy qiyofasini, o'zaro hurmat, go'zallikni qadrlash, haqiqatga ishonch kabi fazilatlarini boy berishi mumkin. Aksincha, faqat ma'naviy intilishlar bilan ham yashab bo'lmaydi. Chunki bunday hayot odamlarning moddiy taraqqiyotdan orqada qolib ketishiga, hatto maktab, kutubxona, teatr, muzey singari ilm ma'rifat maskanlari qurishga ham mablag' topolmasdan, oxir-oqibatda ruhiy qashshoq bo'lib qolishiga olib keladi.

«*Insonga xos orzu-intilishlarni ro'yobga chiqarish, uning ongli hayot kechirishi uchun zarur bo'lgan moddiy va ma'naviy olamni bamisoli parvoz qilayotgan qushning ikki qanotiga qiyoslasak, o'ylaymanki, o'rinli bo'ladi. Qachonki ana shu ikki muhim omil o'zaro uyg'unlashsa, tom ma'nodagi qo'sh qanotga aylansa, shundagina inson, davlat va jamiyat hayotida o'sish-o'zgarish, yuksalish jarayonlari sodir bo'ladi*» degan edi birinchi prezidentimiz Islom Karimov.

Darhaqiqat, agar dunyo tarixiga nazar tashlaydigan bo'lsak, aynan moddiy va ma'naviy boyliklarni uyg'unlashdirib, taraqqiyot yo'lida ulardan keng foydalanish yaxshi natijalar bergenini ko'ramiz. Bularning barchasi sobiq sho'ro davrida shakllangan «moddiy boylik odamni buzadi», «moddiy olam – birlamchi, ma'naviy olam – ikkinchi darajali » degan, aslida bir-biriga zid bo'lgan qarashlarning qanchalik noto'g'ri ekanini ko'rsatadi.

Jahon tarixida shaxsiy boyligini ma'naviyatga, o'z xalqining ma'rifiy taraqqiyotiga sarflagan insonlar ko'p bo'lgan. Masalan, Rossiya asli savdogar bo'lgan Pavel Tretyakov ismli kishi yoshlikdan o'ziga xos muzey va rasmlar galereyasi tashkil etishni orzu qilgan. Shu niyatda ko'plab badiiy asarlarni sotib olgan. Umrining oxirlarida esa bu boylikning barchasini Moskva shahriga tortiq qilgan. Rossiyanagi mashhur Tretyakov galereyasi shu tariqa vujudga kelgan. Nobel mukofotining asoschisi Shvetsiyalik Alfred Nobeldir. O'zi to'plagan boylikni ma'naviyatga xizmat qildira olish yo'llini topgan bu oliyjanob inson asli kimyogar-muhandis bo'lgan. Bizning buyuk ajodolarimiz ham bu borada ko'p ibratlil ishlarni amalga oshirganlar. Xususan, ulug' mutafakkir shoirimiz Alisher Navoiy shaxsiy mablag'i hisobidan yo'llar, ko'priklar, karvonsaroylar, kutubxona va madrasalar qurdirgan, iste'dodli shoir, musavvir va adabiyotshunoslarni homiyligiga olib, ularga maosh to'lab turgan. Moddiy boyliklarni ezgu ishlarga xizmat qildirgan bunday saxovatli ajodolarimizning ezgu an'analarini bugungi yurtdoshlarimiz munosib davom ettirmoqda. O'z hisobidan bog'cha yoki maktab, yo'l qurban, bolalar uylariga, shartnoma asosida o'qiyotgan talabalarga yordam ko'rsatayotgan, mahallalar hududini obod qilishga hissa qo'shayotgan insonlar bugungi kunda yurtimizda ko'payib bormoqda. Bularning barchasi moddiy boylikni ma'naviyat yo'lida xizmat qildirishning yuksak namunasidir.

O'z boyligi va mablag'ini ma'naviyatga, ming-minglab odamlarga foydasi tegadigan ezgu ishlarga sarflash oliyjanoblikdir. Oliyjanoblik bo'lмаган joyda xudbinlik, baxillik, faqat o'zini o'ylab yashash kabi salbiy holatlar avj oladi. Bu oxir-oqibatda ma'naviyatning susayishiga sabab bo'ladi. Shu ma'noda, oliyjanoblik, muruvvat, saxovat fazilatlari moddiy va ma'naviy

hayot o'rtasidagi muvozanatni saqlab, jamiyatning uyg'un rivojlanishiga xizmat qiladi. Asrlar davomida bunday fazilatlar bizning xalqimiz ma'naviyatining ajralmas qismi bo'lib kelgan. Ular Vatanga muhabbat va sadoqat tuyg'usi bilan uzviy bog'liq bo'lib, aynan ona yurt, ona xalqqa bo'lган ulkan mehr tufayli bu xususiyatlar kamol topib boradi. Bunday ibratli fazilatlarning negizida ma'naviyat mujassam bo'ladi. Buyuk ajdodlarimizdan qaysi birining hayotiga nazar solmaylik, barchasining faoliyatida ibratli fazilatlar, ya'ni ma'naviyat asosida yashash bosh mezon bo'lganini ko'ramiz.

Foydalilanigan adabiyotlar

1. Islom Karimov. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch.
2. Umumta'lim maktablari milliy g'oya va ma'naviyat asoslari fani darsliklari.

ОИЛАДАГИ ТАЪЛИМ-ТАРБИЯДА ҲАДИСЛАРНИНГ АҲАМИТИ

Шодиева Моҳира Пулатовна
Имом Бухорий ҳалқаро илмий-тадқиқот
маркази илмий ходими
Телефон: 99-757-12-83
Elektron pochta_ mohira.shodiyeva83@gmail.com

Аннотация: Мазкур мақолада оиладаги таълим-тарбия, одоб-ахлоқ борасида ҳадисларнинг аҳамияти ёритилган.

Калит сўзлар: устувор, зиёли, фозиллар, луқма, Қуръон, ҳадис, суннат.

Мухтарам президентимиз Шавкат Мирзиёев айтганлариdek, “Ҳар бир мамлакатнинг кучи ундаги таълим-тарбияга боғлик”, ҳақиқатан ҳам таълим-тарбия келажак учун устувор ҳисобланади.

Тарбия энг авалло оиладан бошланади, оила муқаддас даргоҳ. Оиланинг мустаҳкам бўлиши, ундаги соғлом муҳитни шакиллантириш ва унинг фаровонлиги ҳар жиҳатдан отаона ва уларнинг илм-маърифатига боғлик. Оилада фарзанд тарбияси энг муҳим саналади.

Маълумки, таълим-тарбия ва ахлоқий муносабатлар ҳар доим инсонларни долзарб масаласи бўлиб келган, олиму-фозиллар бу борада ҳадислар, илмий рисолалар ёзиб қолдирган. Бу манбалар ҳаётимизда дастури амалдир. Бу борада Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайхи вассалламнинг қылган амаллари (суннат) муҳим аҳамиятга эга. Оилада эркак киши раҳбардир, Оила бошлиғи энг аввало нафақаи рўзгорни ўз зиммасига олиши даркор. Ҳадисда айтиладики, “Оилангни оғзига тутган луқмада ҳам сен учун савоб бор”. Шу боис, ота-она фарзандга ҳалол луқма едирмоғи лозим, луқманинг қандайлиги фарзанд тарбиясига таъсири бор.

“Расулуллоҳ соллаллоҳу алайхи васаллам:“Аллоҳдан қўрқинглар ва болаларингиз ўртасида адолатли бўлинглар! Мен жабр-зулмга гувоҳлик бермайман”, дедилар”.(Имом Бухорий ва Муслимдан)[10:60]. Оталар фарзанди қиз ёки ўғил бўлишидан қатъий назар, адолатли бўлиши лозим.

Уқба ибн Омирдан ривоят қилинади:“Расулуллоҳ соллаллоҳу алайхи васалламнинг “Кимда учта қиз бўлиб, уларни тарбиясини чиройли қилса, ҳалол едириб, кийимини бут қилса, улар бу кишига дўзахдан парда бўлади”, деганларини эшитдим”,[10:110]. Мазкур ҳадисда, ҳаётимизда долзарб муаммолардан бири бўлган, қизлар тарбиясида ислом динига катта аҳамият берган холда хушмуомалиқ, ҳалолик, ор-номус, иймон-эътиқод, сабр-тоқатни, ўргатиб бориш назарда тутилганини кўришимиз мумкин. Ота-она фарзандлари учун мактаб, намунадир. Абдуллоҳ ибн Амр (р.а.) дедилар:

“Расулуллоҳ соллаллоҳу алайхи васаллам: “фаҳш ишларни қилувчи ҳам, фаҳш сўзларни гапиравчи ҳам эмасдирлар ва “Сизларнинг энг яхшиларингиз ахлоқи яхши бўлганларингиздир”, дер эдилар”,[10:71]. Ота-оналар ёмон сўзларни зинҳор гапирмаслиги,эркаклар сўқмаслиги, аёллар эса қарғамаслиги керак,

Абу Дардо розияллоҳу анху ривоят қилишича, “Расулуллоҳ соллаллоҳу алайхи васаллам: “Яхши ахлоқдан кўра тарозуни босадиган хеч нарса йўқдир”, деб марҳамат қилдилар”[5:51].

Имом Термизий ривоят қилган ҳадисда эса, Абу Барза Асламийдан ривоят қилинади: “Расулуллоҳ соллаллоҳу алайхи васаллам:“Банда қиёмат куни умрини нима билан ўтказгани, илмини нимага йўналтиргани, молини қаердан топиб, нимага сарфлагани ҳақида ҳисоб-китоб қилмагунча, қадамлари жислмайди”, дедилар” [4:195]. Ушбу ҳадисда, инсонга берилган умр, фарзандлар, мол-дунё, илм ҳаммаси Аллоҳ субҳанаҳу таолони неъмати ва омонати эканлиги, уни исроф қилмасдан, тўғри ва ҳалол йўлда сарфлаш, аҳли оиласига сабоқ бериш, уларга ҳалол ризқ топиб едириш, ғамхўрлик қилиш ҳар бир инсоннинг бурч ва вазифаси ҳисобланади, солиҳа аёл эса эрининг меҳнатини қадрлаб, топганини тежамкорлик билан сарфлаши лозим бўлади. Мусулмон киши умри ва илми зое кетмасликка, исрофга йўл қўймасликка буюрилган, [4:197].

Умар ибн Абу Салама розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: “Расулуллоҳ соллаллоҳу алайхи васалламнинг қарамогида бола эдим. Кўлимни тавоққа узатмаётган эдим. Шун-

да Расулллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам менга: “Ҳой бола! Аллоҳнинг исмини айт, ўнг қўлинг билан егин ва олдингдан егин!” дедилар. Шундан буён ана шундай таомланаман. (Имом Бухорий ва Муслим ривоят қилишишган)[4:200].

Ушбу ҳадисдан маълумки, тонгда туриб юз-қўлни ювиш, салом бериш, дастурхонга таом қўйилганда уни “Бисмиллаҳ” ни айтиб ейиш ва тановулдан сўнг Аллоҳга шукrona айтиб, “амин” дейиш, кимдир гапирганда уни тинглаш, ота-онани ҳурмат қилиш, уларга ғамхўрлик қилиш, меҳр-оқибат, орият каби эзгу фазилатларни шакллантириш лозим.

Аҳлингни намозга амр эт ва ўзинг унга сабр қил. Сендан ризқ сўрамасмиз. Биз сенга ризқ берамиз. Оқибат тақвоникидир. Мусулмоннинг бурчи аҳли оиласига диний таълим беришдир. Бу ишда намоз муҳим ўрин тутади. “Оила аъзоларингни намоз ўқишига буюр. ўзинг ҳам сабр ила намозда бардавом бўл ва аҳлингни намозга ундашда давом эт!” (Тоҳа сураси132-оят) [6:603].

“Албатта, иймон келтириб, яхши амаллар қилганларга, ўшаларга неъмат жаннатлари бордир”,(Луқмон сураси 9-оят) [6:473].

Ота-оналар доим фарзандига эътиборли бўлиши керак, ҳалол яшашга ўргатиш, Ота-онанинг вазифаси ва улар фарзанди учун жавобгардир.

Аллоҳ таоло айтади: **Аллоҳ сизлардан гуноҳни кетгазишини ва сизларни бутунлай поклашни истайди холос, уйларингизда Аллоҳнинг ояtlари ва ҳикмат (яъни пайғамбар ҳадислари)дан иборат тиловат қилинадиган нарсаларни зикр-тиловат қилинглар! Албатта Аллоҳ меҳрибон ва огоҳ бўлган зотдир,** (*Аҳзоб: 33-34-оят*). Шарҳ: инсон хонадонида Куръон тиловат қилиш, Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васалламга саловат айтиш ва ҳадис ўрганишини кўпайтиrsa, хонадонда файзу-барака бўлади. Бундай хонадон аҳли қалбида меҳр-оқибат, иймон-инсоф шаклланиб боради.

Хулоса қилиб айтганда, оилада ота-она фарзанларига ҳадисдан сабоқ бериш, дунёвий илмлар билан бир қаторда, диний илмларни ҳам ўргатиш, ҳалоллик, покликка ўргатиш, яхши фазилатлар ва меҳр-оқибатни сингдириб бориши, муҳим аҳамиятга эга. Чунки, Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг қилган амаллари (суннат)га амал қилинса, бундай оилани фарзандлари одобли бўлади, бу уларнинг муомала маданияти ва ўзини тутишда яққол кўриниб туради. Бундай тарбия олган фарзандлар, мустақил равишда савоб ва гуноҳ, ҳалол ва ҳаромни фарқлай олади ва ҳаёти фаровон бўлади. Ахлоқи комил фарзандлар эса юрт келажагидир.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Шайх Муҳаммад Содик Муҳаммад Юсуф. Ҳадис ва Ҳаёт. Т.: Ҳилол Нашр, 2018. 1-жуз.
2. Шайх Муҳаммад Содик Муҳаммад Юсуф. Ҳадис ва Ҳаёт. Т.: Ҳилол Нашр, 2018. 3- жуз.
3. Ҳожи Аҳмаджон Бобомурод. Инсон одоби ва аҳлоқи. Самарқанд: Имом Бухорий халқаро маркази нашриёти, 2019.
4. Сайийд Раҳматуллоҳ Термизий. Мўмин киши мукаррам зот. Т.: Ҳилол Нашр, 2018.
5. Имом Бухорий. Ал-адаб ал-муфрар. – www.iymon.com
6. Шайх Муҳаммад Содик Муҳаммад Юсуф. Тафсири ҳилол. Т.: Ҳилол Нашр, 2018. 3- жуз.
7. Саҳиҳул Бухорий. Олтин силсила. Т.: Ҳилол Нашр, 2018. 6- жуз.
8. Имом Зарнужий. Илм олиш сирлари. Имом Бухорий халқаро маркази, С-2018
9. Мубашир Аҳмад, Турсунали Ақбаров. Исломда оила. Имом Бухорий халқаро маркази, Т.-2018. Тагобун сураси 64-оят. Тагобун сураси 14-оят.
10. Олимхон Исахон ўғли. Одоблар дурданаси. С.: Имом Бухорий халқаро маркази, С-2015

ҲАРБИЙ ХОДИМЛАР ПРОФЕССИОГРАММАСИ ЁШЛАР ОНГИДА ВАТАНПАРVARLIK ТҮЙГУСИ АМАЛГА ОШИРИШ ОМИЛИ СИФАТИДА

*Ҳакимбой Саидов
Урганч давлат университети,
Тарих факультети катта ўқитувчиси*

Аннотация: Мазкур мақолада ҳарбийларнинг ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашдаги роли ва ахамияти ҳақида атрофлича сўз юритилган.

Калит сўзлар: ванатпарварлик, шон-шараф, умумсоний қадриятлар, ҳарбийлар.

Ватанпарварлик эл-юрт, халқ, миллат шаъни ва манфаатлари учун яшашни ифодаловчи ички, маънавий түйғудир. Академик Э.Юсупов ёзганидек, “ватанпарварлик-ўз тақдирини ватан, миллат тақдири билан боғлаган барча кишиларга хос фазилат. Миллат тараққиётининг имкониятлари, шон-шуҳрати, обрў-эътибори ҳам шу миллат кишилари ватанпарварлик түйғусининг даражаси билан боғлиқдир. Ватанпарварлик ҳам миллий, ҳам умуминсоний маънавий қадриятларнинг таркибий қисми сифатида намоён бўлади.¹ Олим таъкидлаганидек: “ватанга бўлган муносабат маънавият даражасига кўтарилиб, инсон фолиятига мақсад ва йўналиш бериш-ватанпарварлиқдир.² Бундай таъриф ва таснифларни яна келтириш мумкин. Ватанпарварликни ҳарбий соҳа, касб-кор билан боғлаб талқин қилиш “ҳарбий ватанпарварлик” деган иборани, категорияни илм-фанга олиб кирган. Ҳарбий ходимларга нисбатан “Ҳарбий ватанпарварлик” категориясини ишлатиш маъқул кўрилади. Шунинг учун “ватанпарварлик “ҳарбий ватанпарварлик” тушунчасидан кенг, у, ижтимоий моҳиятига кўра, бугун фуқароларга тааллуқли воқелик, ҳарбий ватанпарварлик эса ҳарбий ходимларга хос хислат сифатида қаралади. Лекин уларнинг иккаласи ҳам умумий негизга эга “ватан” деган тушунчани қалбига жо этиб, унинг манфаатларига, ҳимоясига ва обрўсини оширишга хизмат қилиш демакдир.

Ҳарбий қасамга содиқ қолиш ҳарбий хизматдаги ёки уни ўтаётган фуқарога нисбатан кўлланиладиган ибора. У маълум бир вақтда, тартибда ва шартда бажарилади. Ҳарбий қасамга содиқлик ана шу ҳарбий актнинг ниҳояси сифатида келади ва уни ҳарбий ходим ҳам, ҳарбий қасам ичган фуқаро ҳам баб-баробар бажаради.

Ҳарбий қасам-эътиқод рамзиdir. Уни келтирган фуқаро, ходим ҳарбий хизмат талаб этадиган нормаларга қатъий риоя этишини ўз бўйнига олган ҳисобланади. Қасамни бузиш хоинлик, сотқинлик ҳисобланади. Қасам шахсни мудом сергак яшашга ундейди, ватан тақдирига тааллуқли хабар ва маълумотларни бегона, ёт, ёв томонга тарқатмасликни бурч сифатида унга юклайди. Бу бурчни бузмаслик учун Ватан, ота-она, оила, бутун халқи номидан қасам ичади ва шу тариқа, ўз қалbidагi ватанпарварликни ифода этади. Қасам ичиш ва унга амал қилиш, уни бузмаслик ватанпарварликнинг олий кўринишидир. Ватанга муҳаббат Ҳайотда ҳар қайси инсоннинг езгу орзу-умидларж бўлади. Айниқса, озод ва обод Ватанда ўсиб-улғайётган, қалби пок ҳис-туйғулар билан тўлган ёашларнинг орзулари бир олам. Ана шу орзуларнинг енг улуғи ота-онага, ел-юртга беминнат хизмат қилиш, уларнинг олдидағи фарзандлик бурчини сидқидилдан адо этишдир. Бу орзуга еришиш учун инсон болалиқдан бошлаб ўз олдига аниқ мақсад кўйиб, зарур билим, кўникма ва хунарларни егаллаши, ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан соғлом ва бакувват бўлиши лозим. Чунки буйук орзулар буйук интилиш ва ҳаракат, катта куч-куватни талаб етади. Ана шу ғоят оғир ва мураккаб йўлда Ватанга муҳаббат ҳисси барчамизга мадад бўлади. Ватанга муҳаббат - енг улуғ түйғу. Шунинг учун ҳам Президентимиз Ислом Каримов бу түйғунинг инсон ҳайотидаги ўрни ҳақида алоҳида фикр юритиб, «Тарих ҳақиқати шуни кўрсатадики, томирида миллий ғурур, Ватан ишқи жўш урган одамгина буйук ишларга қодир бўлади, деб таъкидлайди.(7 -16 ёшдагилар) ўқувчиларнинг Ватанга муҳаббати ва садоқатини мустаҳкамлаш, она-юрт олдидағи фарзандлик бурчини йуксак масъулият билан бажариш, уларда Қуролли Кучларимизга бўлган ижобий фикрларни янада кенгайтириш, ҳарбий хизмат нуфузини кўтариш, ёшларнинг жисмонан соғлом, маънавий етук, кенг

¹ Юсупов Э. Инсон камолатининг маънавий асослари.-Тошкент: Университети, 1998. 148, б.

² Юсупов Э. Инсон камолатининг маънавий асослари.-Тошкент: Университети, 1998. 149, б.

дунйоқарашли, мустақил фикр юритадиган баркамол инсон сифатида шакллантириш каби езгу ишларга даъват етилади.¹

“Агар биз аҳил бўлсак, эл-юрт манфаати йўлида бир тану бир жон бўлиб яшасак, ўзимиздан соткин чиқмаса, ўзбек халқини ҳеч ким ҳеч қачон енга олмайди”² Тинчлик қарор топган юртда хотиржамлик ҳукм суради, жамиятда ҳар томонлама юксалиш ва ривожланиш рўй беради. Одамларнинг ўзаро бир-бирларига бўлган ишонч ва садоқатлари, меҳр-мурувватларининг самимий бўлиши ҳам асосан юрт тинчлигининг самарасидир. Агар истиқлоннинг ўтган қарийб йигирма уч йилига назар ташласак, пойтахтимиз, вилоятлар марказлари, шаҳар, қишлоқларимиз, ҳатто энг чекка худудларда ҳам катта ўзгаришлар рўй берганига гувоҳ бўламиз. Ёшларни миллий ғоя ва Ватанга садоқат руҳида тарбиялаш, уларнинг қалби ва онгига Ватан ҳимояси шарафли ва муқаддас бурч эканини чукур сингдириш;

қадимий тарихимиз ва маданиятимиз, жонажон Ватанимизнинг мустақиллиги ва равнақи йўлида фидокорона курашган миллий қаҳрамонларимиз билан фаҳрланиш, уларга муносиб бўлиш туйғусини шакллантириш, миллий армиямизнинг қудрати ва салоҳиятига бўлган ишончни кучайтириш;

миллий армиямизга жисмонан бақувват ва маънан етук ёшлар зарурлиги, ҳарбий хизмат ҳар бир Ўзбекистон фуқароси учун муқаддас бурч экани ҳақидаги тушунчани ҳамда бу борадаги назарий-амалий кўнікмаларни мустаҳкамлаш;

ёшларда ён-атрофимиз ва жаҳонда рўй бераётган сиёсий-ижтимоий жараёнларга миллий манфаатларимиздан келиб чиқсан ҳолда ёндашиш кўнікмаларини, турли ички ва ташки таҳдидларга қарши мафкуравий иммунитетни шакллантириш;

ҳар қандай мураккаб вазиятларда тезкор ва мустақил қарор қабул қилиш, замонавий ҳарбий-техника воситаларидан самарали фойдаланиш малакасига эга ёшларни тарбиялаш;

Ўзбекистон манфаатларини нафакат ҳарбий соҳада, балки ҳаётнинг барча жабҳаларида ҳимоя қилишга тайёр туриш, юрт учун фидойи бўлиш — бу бугунги кун талаби эканини ҳаётий мисоллар ва таъсирчан воситалар орқали ёшлар онгига сингдириб бориш.³ Ҳарбийлага ёшларга ўзимизни ватви учун курашган қаҳромонларимизни кўрсатишимиш ённи тарзи тарзида ўчмас ном қолдиради. Халқини озод ва фаровон кўриш учун ўз ҳаётини бағишилаган ана шундай қаҳромонларимиздан бири Жалолиддин Мангубердидир. Йигирма бир ёшида пароканда бўлиб бораётган халқни бирлаштирган, Чингизхон қўшинларига қарши ўн бир йил давомида мардонавор курашган саркарданинг матонати ва жасорати бугунги авлод учун фидойилик ва ватанрарварлик намунасидир.

Расулulloҳ саллаллоҳу алайҳи вассаллам ҳадисларида:

اَلَا اُنْبِئُكُمْ بِ لِيْلَةِ الْقُدْرِ «بَقَالَ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بْنُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ النَّبِيَّ عَنِ اْجْرِ مَرْسَىٰ حَرَسَ فِي أَرْضٍ حَوْفٍ لَعْلَةً أَنْ لَا يَرْجِعَ إِلَى أَهْلِهِ

“Лайлатул Қадрдан ҳам афзал бир кеча борлигининг хабар берайинми?! У шундай бир кечаки ҳавф-ҳатарли ерда ўзининг аҳлини, ватанини ҳимоялаш учун қўриқлайдиган қўриқбоннинг кечаси”

Фойдаланилган адабиётлар

1. Ёшларни Ҳарбий –ватанрарварлик руҳида тарбиялаш Концепцияси

¹ Ёшларни Ҳарбий –ватанрарварлик руҳида тарбиялаш Концепцияси

² Ислом Абуганиевич Каримов.

³ Ёшларни Ҳарбий –ватанрарварлик руҳида тарбиялаш Концепцияси

MILLIY G‘OYANI JAMIYATDAGI ROLINI O‘RGANISHNING NAZARIY JIHATLARI

*Sapayev Valisher Odilbek o‘g‘li
Urganch davlat universiteti o‘qituvchisi,
Gaibnazarov Sardorbek Norbek o‘g‘li
Urganch davlat universiteti talabasi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada milliy g‘oyaning jamiyatdagi ro‘lini o‘rganishning nazariy jihatlari o‘rganilgan va muallifning shaxsiy mulohazalari bilan boyitilgan. Shuningdek, zamonaviy davrda milliy g‘oyaning rivojlanish tendensiyalarini o‘ziga xos jihatlari haqida ham to‘xtab o‘tilgan.

Kalit so‘zlar. Milliy g‘oya, g‘oya, jamiyat ijtimoiy taraqqiyoti, tarixiylik, izchillik, uzviylik, mafkuraviy jarayon.

Insoniyatning shonli tarixi shuni ko‘rsatadiki, tarixiy taraqqiyotning hech bir bosqichida ijtimoiy-siyosiy rivojlanish va barqarorlikka g‘oyasiz , aniqroq qilib aytadigan bo‘lsak milliy g‘oya va mafkurasiz erishib bo‘lmagan, Har bir xalq, millat bu masalaga o‘z tarixining burilish pallalarida va eski g‘oyalarning o‘rnini yangi g‘oyalalar egallashi jarayonidagi tarixiy pallalarda yanada jiddiyroq qarab ushbu masalani yechishga e’tibor qaratishi hollariga tarixdan guvoh bo‘lamiz. O‘zbekiston Respublikasi o‘z mustaqilligini qo‘lga kiritgan dastlabki kunlardan e’tiboran barcha sohalar singari ijtimoiy hayot sohasida ham ulkan o‘zgarishlar va yangilanishlar amalga oshirilmoqda. Ijtimoiy sohaning muhim yo‘nalishi bo‘lgan jamiyatning g‘oyaviy-mafkuraviy sohasiga alohida etibor qaratdi. Ajodolarimizdan asrlar osha yetib kelayotgan ezgu-orzu intilishlarni ro‘yobga chiqishi, o‘z navbatida dunyo davlatlarini e’tirofiga sabab bo‘lgan taraqqiyotning o‘zimizga xos va mos yo‘li bo‘lgan kelajaki buyuk davlat barpo etish va bu yo‘lda birlashish ishining ijtimoiy hayotimizning dolzarb masalasiga aylantirdi. Ushbu maqsadni amalga oshirish uchun xalqimizning ongu-shuuriga kuchli ta’sir ko‘rsata oladigan milliy tariximiz ,qadriyatlarimiz, urf-odat an’alarimizni o‘zida mujassam etgan ming yillik intilishlarimizni mujassam etgan milliy g‘oya tizimini yaratish masalasi davrning dolzarb masalasiga aylandi.

Mustaqillik tufayli ijtimoiy-tarixiy hayotimizning g‘oyaviy-mafkuraviy hayotiga yangicha, ta’bir joiz bo‘lsa butkul boshqa yondashuv amalga oshirilmoqda. Bu o‘zgarishlar o‘z navbatida “g‘oya” va “milliy g‘oya” tushunchalari va ularning “inson ongi va tafakkuri” tushunchasi bilan o‘zro aloqadorligini chuqurroq yondashuv asosida o‘rganishni talab etmoqda.

Ijtimoiy borliqning muhim tushunchalaridan biri bo‘lgan g‘oya so‘zi boy va serqirra tarixga ega. Shaxs va jamiyat hayotida amalga oshirishda g‘oya va uning turli shakllari muhim ahamiyat kasb etadi. Ijtimoiy hayotdagi ijtimoiy jarayonlar, munosabatlarni yuqori suratlarda amalga oshirish, barqarorlikni taminlash yoki sayozlik va turg‘unlikning paydo bo‘lishida, insonlarning bunyodkor va vayronkor hodisalarning ijrochisi bo‘lib qolishida g‘oyalarning hal qiluvchi ahamiyati mavjud. Ho‘s sh bu so‘zning ma’nosni nima va qanday tarixiy asosga ega?

G‘oya - aslida arabcha so‘z bo‘lib, o‘zbek tilida – “maqsad, intilish, niyat, qasd” degan¹ ma’nolarni anglatadi. Falsafiy adabiyotlarga ko‘ra esa, «g‘oya - inson tafakkurida vujudga keladigan, ijtimoiy xarakterga ega bo‘lgan, ruhiyatga ta’sir o‘tkazib, jamiyat va odamlarni harakatga chorlaydigan, maqsad-muddao sari etaklaydigan kuchli, teran fikr»², deyilgan. Boshqa bir asarda esa g‘oya tushunchasini “...inson tafakkurining mahsuli bo‘lib, oldin mavjud bo‘lmagan, o‘zida yangilikni tashuvchi fikr”³ deya izohlangan. Falsafiy ta’riflarning yana birida esa “g‘oya deb inson tafakkurida vujudga keladigan, ijtimoiy xarakterga ega bo‘lgan, ruhiyatga kuchli ta’sir o‘tkazib, jamiyat va odamlarni harakatga chorlaydigan, maqsad-muddao sari yetaklaydigan kuchli teran fikrga aytildi”⁴.

Bizning fikrimizcha “g‘oya – o‘zining ijtimoiy-falsafiy,ma’naviy-ma’rifiy, tarixiy, mantiqiy

¹ O‘zbek tilining izohli lug‘ati. J.V. – T.: “O‘zbekiston milliy ensklopediyasi” Davlat ilmiy nashriyoti, 2008. – B.455

² Фалсафа. Қомусий луғат Т.: Шарқ. 2004. –Б.484.

³ Миллий истиқолол гояси. Олий ўкув ютрлари учун дарслик. –Т.:Академия, 2005.

⁴ J.Y.Yaxshilikov, N.E.Muhammadiyev. Milliy g‘oya-taraqqiyot strategiyasi. – T.:”Fan” ,2017. –B.35

asoslariga ega bo‘lgan ijtimoiy makondagi obekt va subektning dialektik aloqasi natijasida vujudga keladigan, inson ongi va tafakkurida paydo bo‘ladigan real voqeа-hodisa , holat, jarayonlarning inson tafakkuridagi aksi sifatida talqin etiladigan ijtimoiy,iqtisodiy,siyosiy foyda olib kelishga qaratilgan qimmatli fikrdir.”

G‘oyani kundalik turmushdan kelib chiqqan holda tushunish uning ilmiy-falsafiy ijtimoiy-tarixiy mohiyatini ochib bermaydi. Eng avvalo g‘oya o‘zining hususiyatlari va omillariga ko‘ra insoniyat jamiyatni va uning rivojlanishi bosqichlari bilan bo‘gliqdир. Chunki:

- o‘zining ongi, aqlu-zakovoti bilan boshqa jonzotlardan alohida ajralib turuvchi insonning ijtimoiy mavjudot ekanligi;
- g‘oyaning paydo bo‘lishidan to amalda tadbiq etilishigacha bo‘lgan jarayonlarning bevosita ijtimoiy jarayonlar bilan bog‘liqligi;
- g‘oyaning turlari: ezgu,yovuz, ilmiy, falsafiy, texnik, bunyodkor,vayronkor,milliy,umumi nsoniy barchasining ijtimoiy faoliyatga aloqadorligi;
- insonning turmush tarsi va ma‘naviy olamining rivojlanish darajasini g‘oyalar taraqqiyotiga ta’sir ko‘rsatganligi fikrimizning yaqqol dalilidir.

Milliy g‘oya o‘z taraqqiyoti jarayonida shakllanib, rivojlanib o‘z shaklini va mazmunini boyitib boradi. Mustaqillik nuqtasida millatning mustaqillik yo‘lida birlashtirib taraqqiyotning asosiy kafolati bo‘lgan milliy istiqlol g‘oyasi vaqt o‘tishi bilan xalqning milliy g‘oyasiga aylanganligini bunga misol qilib keltira olamiz.

Xulosa qilib aytganda, milliy g‘oya keng qamrovli tushunvcha bo‘lib, insoniyat tarixida o‘z ta’sir kuchi jihatidan yetakchi g‘oya turi hisoblanadi.Milliy g‘oya- inson ongi va tafakkuriga ta’sir qilib uning ishonch-e’tiqodiga aylanishi jihatidan xalqning turmushida muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalilanigan adabiyotlar

1. Falsafa. Qomusiy lug‘at T.: SHarq. 2004. –B.484.
2. Milliy istiqlol g‘oyasi. Oliy o‘quv yutrlari uchun darslik. –T.: Akademiya, 2005.
3. J.Y.Yaxshilikov, N.E.Muhammadiyev. Milliy g‘oya-taraqqiyot strategiyasi. – T.:”Fan” ,2017. –B.35

ҲАРБИЙ ХОДИМЛАР ВАТАНПАРVARЛИК ТИМСОЛИ СИФАТИДА.

Сайдов Ҳакимбай Ғофурович
Урганч давлат университети
мустақил илмий изланувчиси

Аннотация: Мазкур мақолада ҳарбий ходимларнинг ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялашдаги ўрни, уларнинг ванатпарварлик тимсоли экани хақида сўз боради.

Калит сўзлар: ванатпарварлик, тингчлик, ҳарбийлар, садоқат, химоя.

“Ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш — бу миллати, тили ва касбидан қатъи назар, ёшларда Ватанга садоқат туйғусини шакллантириш, уларни ўз фуқаролик бурчи ва конституцион мажбуриятларини бажаришга, жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилишга қодир шахслар этиб тарбиялашга йўналтирилган давлат органлари, жамоат бирлашмалари ва бошқа ташкилотларининг кўп босқичли, тизимли, мақсадли ва мувофиқлаштирилган фаолиятидир”¹.

Юртимиздан чиққан бир олим илмий мусобақада голиб келганини, юртимиздан чиққан бир қори Куръон мусобақасида соврин олганини, бир спортчимиз биринчи ўринни олганини эшитганда, ҳакамнинг оғзидан Ўзбекистон деган номни эшитганда, Ватан байроғи баланд кўтарилигдан кўзимизга келган қувонч ёшлари, қалбимизга тўлган ифтихор туйғуси – Ватанга бўлган муҳаббат ҳиссидир. Аммо билиб қўяйликки, Аллоҳ субҳанаҳу ва таоло бизга ана шундай озод, обод Ватан насиб этибдими, буни буюк бир неъмат ўлароқ қабул қилишимиз керак, унга шукр қилишимиз керак, унга содик бўлишимиз керак. Содик бўлиш эса Ватанга вафо қилиш, унинг моддий ва маънавий мулкига хиёнат қўлмаслиқдир. Афусски, баъзи кимсаларда шундай тушунча бор эканки, бир одамнинг мулкини ўғирлашни ўғрилик деб билар экану, аммо давлатнинг мулкини ўғирлашни ўғрилик деб ҳисобламас экан. Ваҳоланки, бир кишининг молини ноҳақ олган одам айбини тушунса, тавба қилса, бориб ўша молнинг эгасини, ўзи бўлмаса меросхўрларини топиб, молини қайтариб бериб, розилик сўраши мумкинdir, аммо халқ мулкини, Ватан мулкини ўғирлаган одам бориб 30 миллион аҳолининг ҳар биридан розилик сўрай олармикин? Бундай кимсалар Ватаннинг мол-мулкини, иқтисодиётини емирадиган ўзимиздан чиққан ички душманлардир. Ҳар бир ишда, ҳар бир соҳада ҳалол бўлиш, холис бўлиш Ватанни ана шундай ички душманлардан ҳимоя қилиш бўлади.

Ватанни ташки душмандан ҳимоя қилиш эса ватанпарварликнинг энг олий намунаси-дир, ҳақиқий йигитлик бурчи, эркаклик шарафидир. Аллоҳ таоло фарзандларни парвариш қилиш, едириб-ичириш, рўзғорга қараш вазифасини аёллар зиммасига юклаган бўлса, оиланинг таъминотини, тинчлигини таъминлашни, уйни, Ватанни ҳимоя қилишни, ўзи учун энг азиз бўлган қадриятларни муҳофаза қилишни эркаклар зиммасига юклаган. «Бир кун муробата қилиш дунё ва ундаги нарсалардан яхшироқдир», – деганлар, бошқа бир ҳадисда эса у зот: «Икки кўзга (дўзахда) олов тегмайди: Аллоҳдан кўрқиб йиғлаган кўзга ва Аллоҳнинг йўлида қўриқчилик қилган кўзга», – деганлар.

Шундай экан, Ватан ҳимояси, юрт сарҳадларининг муҳофазаси динимизда улкан ибодат даражасига кўтарилигдан, бу оғир, хавфли, аммо шарафли вазифада, бу буюк хизматда турганларга улкан ажру мукофотлар ваъда қилинган. Демак, ёшларимизни ватанпарвар қилиб тарбиялашда бу ишнинг мақоми нақадар улутғлигини, уни адо этиш катта шараф эканини уларга сингдиришимиз, бу хизматда юрганларнинг ҳаққига дуолар қилишимиз лозим экан. Аммо ёшларимиз бундай фидокорона хизмат қилиши учун, Ватанга содик бўлиши учун биз мўмин-мусулмонлар, юрт фуқаролари нима қилишимиз керак? Бизнинг вазифамиз – ёш авлодни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, уларнинг қалбига Ватанга муҳаббат ҳиссини, шу жаннатмакон юртда туғилиб-ўсганидан фахрланиш туйғусини сингдиришимиз керак. Шунинг учун бугунги сухбатимизда динимизда Ватанга муносабат қандай бўлиши лозимлиги ҳақида сўз юритмоқдамиз.

Ватан – инсоннинг туғилган, киндик қони тўқилган жойдир, болалик, ёшлиқ даври ўтадиган, таълим-тарбия топадиган жойдир, сафар қилса, мудом қўмсайдиган жойдир.

¹ Ёшларни ҳарбий - ватанпарварлик руҳида тарбиялаш канцепсияси.

Ватанни севиши, унинг равнақи йўлида хизмат қилиш, уни ёмон кўздан, қора кучлардан ҳимоя қилиш, унинг шаънини юқори кўтариш – буларнинг барчаси Аллоҳ субҳанаҳу ва таолога бўлган муҳаббатимизнинг, У Зотнинг ҳабиби, Расули Муҳамамд соллаллоҳу алайҳи васалламга бўлган муҳаббатимизнинг маҳсулидир. Зоро, Аллоҳ субҳанаҳу ва таоло бу туйғуни инсоннинг фитратига қўшиб яратган. Бу туйғу нафақат инсонда, балки бошқа маҳлуқотларда ҳам бор. Ватанни яхши кўриш, ватанни қўмсаш туйғуси жониворларда ҳам бор. Балиқ сувга, ҳайвон ўзининг инига, ҳашарот уясига интилади. Ўша ақли йўқ жониворлар ҳам, ҳашаротлар ҳам ўзининг уйини танийди, уни қуради, унда жуфти билан яшаб, наслини давом эттиради, зарур пайтда уни ҳимоя қиласди. Шундай экан, ақлу заковат, тафаккур ато этилган, борлиқдаги мавжудотларнинг гултожи бўлган инсонда эса бу туйғу юксак даражада ривожланган бўлиши лозим. “Она-Ватанимизни кўз қорачиғидек асрар, унинг шуҳратини дунёга тараннум этиш билан боғлиқ энг муҳим тушунчалар, ҳаётий ва профессионал кўникмаларни илм-маърифат асосида ёшлиарнинг қалби ва онгига илк болалик давридан бошлаб сингдириб бориш орқали Ўзбекистоннинг ҳақиқий ватанпарвар фуқароларини тарбиялаш Концепциянинг асосий мазмунини ташкил этади”¹.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Ёшлиарни ҳарбий - ватанпарварлик рухида тарбиялаш канцепсияси.
2. Таълимга оид сайплар.

¹ Ёшлиарни ҳарбий - ватанпарварлик рухида тарбиялаш канцепсияси

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 21-КҮП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ**

(2-қисм)

Масъул мухаррир: Файзиев Шохруд Фармонович
Мусаҳҳих: Файзиев Фаррух Фармонович
Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Эълон қилиш муддати: 31.10.2020

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000